

ANY VIII

BARCELONA 7 MARS 1895.

NÚM. 340

LA TOMASA

SETMANARI CATALÀ

10 centims lo número

Soch hermosa, y per decent
no 'm guanyan pas mes de quatre;
Y lo qu' es pel... moviment,
ja se 'n pot presentá un altre,
que 'l tinga tan excelent.

CRÓNICA DE LA SETMANA

HEM entrat en la segona part de la tragedia de Yara. La preciosa y pacífica gran Antilla que desde la *paz del Zanjón* 's vey a libre del terrible assòt de la guerra, torna a ser teatro de escenas titánicas per part de las nostras tropas qu' han de lluytar contra un enemich encauhat en la manigüa, contra la opinió pública criolla contraria a tot lo que tinga nom d' espanyol y lo qu' es pitxor encare: contra un cima que diezmará las filas dels nostres soldats si la poca pressa en enviar los esperats reforços fa que las épocas calurosas primer, y las pródigas en plujas cotidianas després, los sorprengan en aquellas emmaranyadas *lomas* y en aquellas calorosas *sábanas*.

Nosaltres no entrarem en l' anàlisis de la importancia que puga tenir la present insurrecció, sols si dirém, qu' avuy las partidas campeijan per provincias en las que com la de Matanzas no s' havian atrevit a posar las sevas plantas las pandillas separatistas, en tota la passada guerra.

De que los cabessillas Maceo, Martí y altres no hagin desembarcat en las costas cubanas poca ó cap importancia deu donarshi, puig lo dia que ho intentin y tingan medis de ferho, creyém podran lograrho impunement donadas las dimensions del extens litoral de la isla pera qual guarda 's necessitarian un nombre tal de barcos com no creyém estiga en disposició de enviarlos en la actualitat lo nostre Govern.

Las costas de Cuba están plenas de bahías que, com la de Sagua, de Tánamo y otras, son laberintos en los quals no poden entrarhi los bastiments de gran calat y per hont se necessitarian embarcaciós a propósit y tan numerosas, qu' es un somni lo pensar qu' las de que podém disposar sigan suficientes a prestar aquest imprescindible servey pera evitar desembarchs filibusteros.

Qui no conega la topografia d' aquell terren no pot apreciar los graves inconvenients que porta en sí una lluyta en aquell pays despullat de medis de transport y en hont lo dominant ha d' anar ab lo matxete a la cintura pera obrirse pas en las intrincadas y estretas *veredas*, únichs camins pot dirse qu' existeixen en aquella desventurada isla que ab lo que ha redituat podria possehir carreteras engravadas ab barras de plata y ferro-carrils ab rails d' or.

Lo necessari, lo imprescindible es que 'l nostre Govern no titubeji, com va titubejar en Africa y persisteixi ab la idea adoptada d' enviar prompte numerosas forsas qu' ofeguin la rebelió en son comens, no donant lloch a que 'ls enemichs del ordre engrossin las sevas filas y fassin molt difícil, ja que no impossible, la pacificació de la provincia que es lo mellor floró de la corona d' Espanya.

*
*
*

Ja tenim fora, gracias a D u, l' embaixada marroquí. Si segueixen gayre temps mes, entre 'ls gastos de fonda, y regal s, se 'n haurían emportat la cantitat que com indemnissació, fet lo desquento qu' han conseguit, han de pagarnos lo día... que a n' élls los hi dongui la *imperial* gana.

Pera que vegin la vritat de lo que dihém, llegeixin lo qu' hem vist insertat en un periódich:

„¿Saben quant ha rebaixat lo Govern als morets de la indemnissació que 'ns debian?

Puig la rebaixa ha sigut nada menos que de 800,000 duros..”

¿Volen saber ara la llista dels regalos que la familia real 'ls ha fet? Donchs també vagin llegint:

„Lo rey regala al embaixador un magnífich cronómetro d' or, ab corona real de brillants en una de las tapas y en l' altra una inscripció en árabe que diu: Alfonso XIII al seu amich El-Hache Mohamet-Brisha.

Además li regala un tapís ab las armas d' Espanya en lo centro y una inscripció també en árabe que diu: *El afiadaiman* (salut perenne).

Al primer secretari Sid-Abd-El-Crim-Ben-Soliman l' ha obsequiat ab un magnífich brillant montat en un aro d' or ab bany de plata al exterior. (Ha sigut precís montarho d' eixa manera per ser pecat entre 'ls musulmans l' usar anells d' or.)

La reyna regalá al embaixador una riquíssima tabaquera d' or, ab capritxosos grupos de sis brillants en los cantóns y en lo centro la corona real ab las inicials de la reyna, de brillants, y además un valió joch de té, de plata, y un tapís de tant valor com refinat gust.

Además s' ha obsequiat a el Arbi, intérprete particular del embaixador, ab un preciós rellotje ab sa corresponent cadena d' or, y una bonica petaca de plata contenint un bitllet de 500 pessetas.

A cada un dels set kaid, ab un preciós rellotje ab la seva cadena d' or y un estutx contenint una fosforera de plata.

A tots 'ls criats meros inclús al violinista Otman, se 'ls hi han entregat rellotjes y cadenas de plata y 150 pessetas, a escepció del cuyner marroquí que se l' ha distingit ab 300 pessetas además del rellotje..”

Ara després d' haver llegit lo esmentat, diguin que encara hi ha miseria...

Quan passin per Granada y Córdoba y fixin las miradas en la mezquita y la Alhambra, podran dir en árabe porque ningú los entenga: *Si buenos edificios dejamos del tiempo de nuestra dominación, buenos relojes, brillantes y tiberis nos llevamos de la España neocristiana moderna.*

ESTUDIANT.

Quento

—Mamá... ¿que saben com se 'ls dihen las bestias?

—No, home... no veus que son bestias?

—Per xó, porque 'ls porchs 'ls sabría molt greu sapiguer lo nom que se 'ls dona.

MARS

SONET

EN senyal de bon temps novas brotadas
treuen los arbres pel bosch y la plana,
bufant tan fort com pot la tramontana
que no té compassió ab fredas ventadas.

Comensa 'l rossinyol bellas cantadas
despertant ab son cant nina galana,
qu' ab primerencas flors prest s' engalana
atrayent del jovent dolsas miradas.

Ab tot aixó, molts dias plou ó neva,
y en tenir un bon temps may no se logra,
l' hom delicat no surt de casa seva
perqu' aixís sa salut molt se malogra,
puig que 'l Mars, se pot dir y sense treva
qu' es tan variable com la meva sogra.

M. GARDÓ FERRER.

Historia que sembla quento

I

AL sortir de la Estació
del ferro-carril de Fransa,
un pagés dels mes pagesos
de 'l cantó de Vilafranca,
va preguntar ab molts modos
á un xicotet que passava:
—¿Per 'hont faré mes dressera
per aná al carrer d' Amalia?—
Y 'l xicot va contestarli:
—¿Veu aquest senyó que passa
que porta 'l sombrero hongo
y l' armillero de plata?
Donchs se 'n va; l' emprén á n' éll
y me li dona grapada
á la cadena que porta.
Ell es clá; cridarà ¡lladrest!
y vindrán dos polissóns,
que 'l portarán sens tardansa
tan si vol, com si no vol,
á na 'l carrer que demana.

II

Aixís va ierho 'l pagés,
pero 'l senyó que no estava
per romanos, va donarli,
un tal fart de bofetadas
que van deixar-lo ¡pobre home!
lo que 's diu: fet una llástima.

III

Als pochos moments hi acudiren
dos polissóns, y lligaren
á na 'l pagés, per endurse 'l
cap al carrer que buscava.
Mentres 'l pilló del noy,
amagat dins d' una entrada,
's partía de tan riure
pe 'l resultat de l' hassanya.

LLUIS SALVADOR.

Ramell d' ortigas

(Aplech d' epigramas)

(Continuació)

XXVII

Diuhén que forsa no té
lo germá gran de l' Artigas,
y jo, per part certa, sé...
que sovint tregina *vigas*.

XXVIII

Deya un día 'l senyó Tó:
—Si bé 's guapa y molt grassona,
molt m' enfada la minyona
perque no 'm fa 'l menjar bó.

Fa l' escudella fumada,
l' estofat no 's pot menjá,
l' únich que d' ella m' agrada
son los *platillos* que fá.—

XXIX

—¿Ay? ¿Ay? ¿Parents diu que son
ab lo fill de donya Paca?

—Si, si, pero... ¡voto al mon!
¡sols som... parents de butxaca!

XXX

Diu que l' inglés gens no entent
un que té 'ls pares pagesos;
pero molts cops, don Climent,
l' ha vist parlant ab *inglesos*.

XXXI

Lo fill de 'n March fa campanas,
fa escándol, dona pessichs,
tira pedras, trenca vidres,
mou brega, xiscla, fa crits,
insulta al primer que passa
renega y pega 'ls petits,
y sabentho diu sa mare:
—¡Lo meu fill qu' es aixeri!

XXXII

Parlant d' un sabi que 's nano,
deya un ruch que res no sab:
—¡Molts diuhén qu' es un *gran home*
y es petitot com un nap!

XXXIII

—¿Quin negoci fer podria?
Me va di' un xiulat cantant,
y jo al punt vaig dirli:—¡Home!
¡pot fe un bon negoci ab *galls*!

Seguirá en lo número próxim.

Gracia, 1895

FRANCISCO LLENAS.

DOLORA

UN jorn un químich un bes analisá
Y tal fou son saber, tal sa constancia,
Que al cap de molt treball hi va trovar
Que tota era ficticia sa substancia.

En l' análissis pensant que are os he dit
Mil cops nerviós jo 'm vareig preguntá:
Si 'l bes que tú 'm vas dar aquella nit
Fou 'l que 'l sabi un jorn analisá.

AMADEO BERTRÁN.

ZOOLOGIA

Cranch.

Óliva.

Garssa.

Rata 1.º

Serpent.

Os.

Gall d' indi.

Llop marí.

Mussól.

Rata 2.º

Espía-dimonis.

Llepa-crestas.

Sangonera.

Llús.

Meuca.

Camaleón.

Bul-dock.

Galipau.

Gat-masqué.

Rata 3.º

Gat casulá.

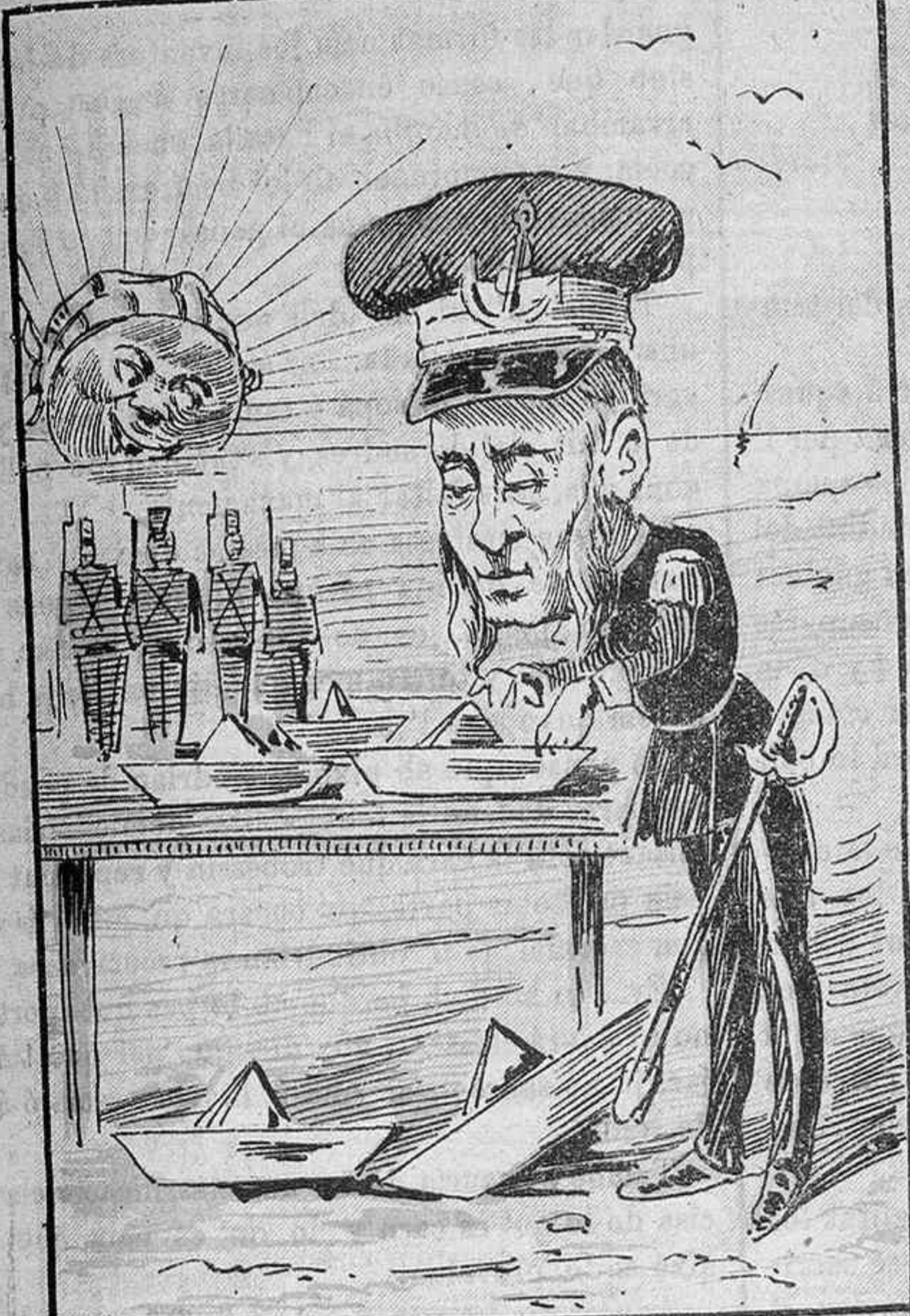
Fura..

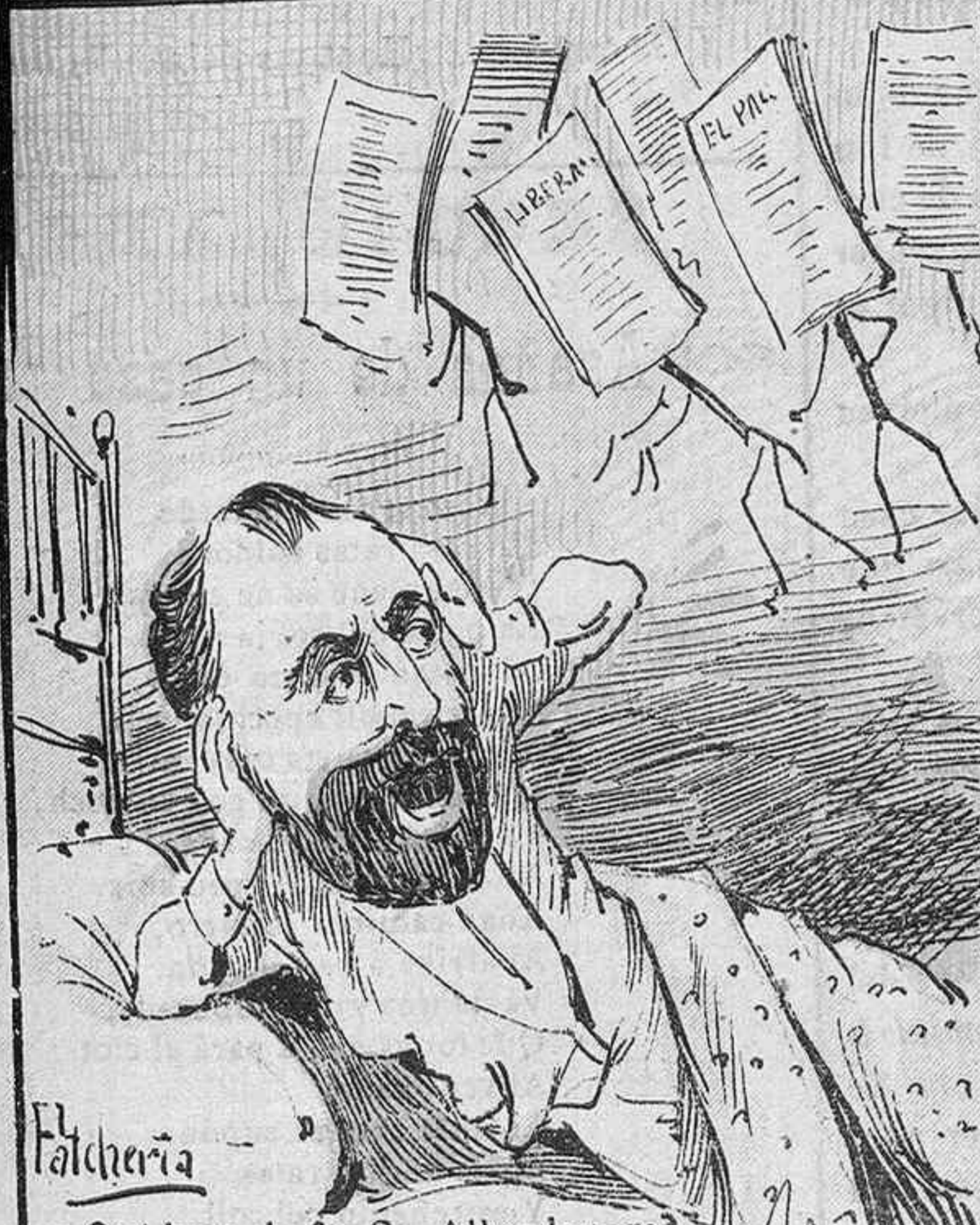
Parell de revenador.

Roig 1877

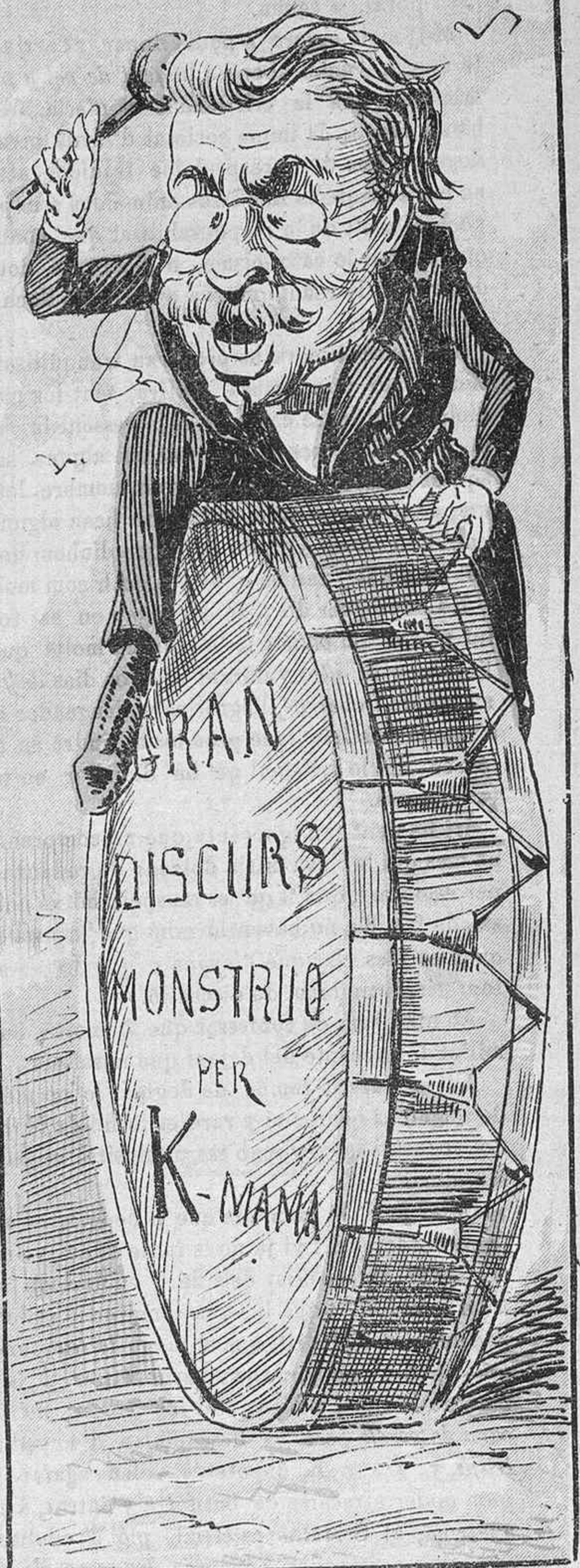
ACTUALITATS

—Tants milions gastats ab pastetas y encara se 'm desenganxan tois..

Falcheria
—Qu' hem de fer Sr. Albardazuza?
—Calleul.. no se rés .. Pregunteuho á n' en Romero Bleda qu' es el verdadero conde.

Quaresma

JA hi som. Després del dia, la nit; després del temporal, la calma.

Mitj sigle enrera 's podia donar, al arribar á aquesta época, l' enhorabona á la *gent de pel y ploma* per l' armistici que la cristiandat 'ls oferia; are los temps han cambiat; la impia societat d' avuy prescindint del dogma y fins de la respectable tradició, ataca ganibet en má á n'aquells infelissos animalons sens preocuparse poch ni molt de la responsabilitat que contreu y de la que, segons lo catolicisme, n' haurá de donar compte després de la reunió magna que tindrà lloch en lo ball de Josaphat.

Los mes timoratos procuran tranquilisarse la conciencia ab una excusa ó altra, sent los mes los que diuhen que sense caldo se 'ls 'n ressent la salut y com la prohibició crech qu' enclou alguna salvetat per aquest concepte, son en gran nombre los que se 'n amparan y darrera 'l caldo hi fican alguna cuixa de cunill ab ali-oli, perque es lo que diuhen: un cop romput lo dejuni, tan se n' hi val poch com molt.

No es volguer dir aixó que sigan en sa totalitat los infractors del *bando*; jo 'n conech molts que se sacrifican per l' *idea* y durant tots los días *de guardar*, s' atipan de llobarros, llagostins y llenguados ab una resignació cristiana, que prou los hi tindrà en compte en lo seu dia lo tribunal qu' ha de fallar en tan importanta causa.

Hi ha gent tan ignoranta que no compren que dejuna mes qui 's clava mitja dotzena de rodanzas de llus per esmorsar, que 'l qu' es cruspeix mitxa unsa de cansalada frejida; no haventhi rahó que 'ls puga convencer quan es mes clar que l' aygua y que de tan sapigut es tonteria ferne tema de discussió.

Ab aixó hem de confessar que 'ls moros compleixen millor lo precepte del dejuni que nosaltres.

Allí es questió també de dogma lo no menjar carn de tocino ni beurer vi y raro es lo fill de Mahoma que no segueixi la regla ab escrupulositat verdaderament musulmana.

De vi ja n' hi ha molts que 'n beuhen, es vritat, pero es desde que 'l vi ja no 's fa de rahim, y-ara sembla, segons va dir un criat dels de l' embaixada marroquí á un amich meu que li volia comprar lo rellotje que li han regalat á Madrit, que miravan de compondrerselas pera poder menjar tocino sens faltar á la ley del pare de Fátima, puig aquest los va dir: *no menjareu carn de porch*; pero va descuidarse d' anyadir: *ni de truja*, y are á la quenta 's volen agafar per aquí pera poder atracarse de butifarra y entrar, á pesar del anatema, al Serrallo celestial, plé d' odaliscas fetas espressas pera poder aguantar *los cops de mar* per forts y continuats que sigan.

Los cristians d' avuy día no ho fan aixís... no saben

guardar las formas com los inventors de las sabatillas, sino que, sense encomanarse á Deu ni al Diabla, arramban de manilla al bacallá, encara que siga de Escocia, y las emprenen ab los beefteak; ab patatas sens miraments de cap mena ni pensar en lo que després puga succehirloshi.

També n' hi ha dels que volen cumplir, pero far una capa mal tallada... es á dir... n' han fet un estudi vgr. lo posar lo sopá á taula á las dotze y un minut de la nit del divendres y s' atipan de pollastres, segons ells, sens faltar al manament.

La meva mestresa en aquestas diadas s' agafa ab los menuts de gallina perque diu que segons ella no es carn, ni peix... es no tenir solta, es clar, pero s' ha aferrat aquí y tot lo mes que diu es: Be ja ho enrahonarem quan siga l' hora.

Jo penso que ab aixó hi tindrian de pendrer cartas los pares de familia fent visitas domiciliarias y decomisant tota la carn que trobessin y repartint de franch peix per totas parts, qu' encara qu' aixó 'ls costés algun sacrifici, ja n' obtindrian la recompensa.

Ey... jo ho dich perque ab lo pas que portém aviat no hi haurá classes... vuy dir, que per questió de menjar, ja no sabrém si som á la Quaresma ó á las firas de Nadal.

També s' hauria de fer una classificació clara y concisa de lo qu' es carn y lo qu' es peix, que molts de aixó se 'n prevalen.

Aquest dia 'm van dar á cá 'n Túnis un plat de granotas ab séba y me las vaig menjar ab repugnancia.

Hi ha qui assegura que 'ls ánechs no es carn veritable.

Y 'ls cargols?... ¿Hont me deixan 'ls cargols?

SERRALLONGA.

SECCIÓ AMENA

Asañas de un casa ratas

Aquest día á la tarde,
Un casa ratas baldoch,
Contenplane se ne estava,
La posta del sol ja mort.
Al instan pasá un carro,
Curren molt apoch apoch,
Y un de aquets casa ratas,
Que en direm un gos baldoch,
Vá aná á travar la roda
Ab las unglas del peu coix.
Anan caminat lo carro,
Al arribá á pasá lo pon.
Vá dá una gran trabucada,
Que tot va aná á pará al clot.
Al veure aixó
Anfadat com se supón
Agafa al casa ratas.
Y estreñenlo pel coll,
Li vá fer treure las mocas.
Y asta crech lo gañót,
Que vaigi travan la roda,
De aquell futur cap de mort.

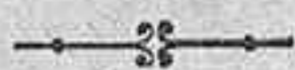
J. U. A.

CANTARS

*Lo pardal quan se acotxava
feya remor
per veure si hu sentiria
lo seu amor.*

(SARDANA)

MITJ any fa que 'm prometeres
ab jurament
serne fiel á ta paraula
eternament.

Tas paraulas y promesas
¡Ay, valgam Deu!
's fonen y s' evaporan
tal com la neu.

Si veyentme ja 't sofocas
y tos ullets
á terra buscan agullas
fent los distrets.

Si cantarte jo volguesse
lo que ja sabs,
afigurat si 'n tindrias
de mal de caps!

La que vol ser mariposa
sens tenir pó,
d' estrauren, sempre golosa,
de cada fló
La mel que depositada
allí está,
que n' hi han moltes ab espinas
te que pensá.

Vareig veuret un diumenge
per ma dissort,
¡ojalá que antes de veuret
jo m' hagués mort!
Puig un dupte es preferible
al desengany.
¡No comprech tanta falsa
durant mitj any!

Jo que penava per veuret
fa mes d' un mes...
ja te hi vist, mes fent brometa
ab nou promés.
Des que sé que no m' estimas
'm vull morí,
puig que viure no es possible
patint així.

Jo creya que eras un ángel
y hu crech potser,
vulga Deu per mí no sigas
un Lluçifer;
mes si hu ets, ròssa divina
creu á 'n Joane, t
ab tú dins l' infern valgam
que aquí tinch fret.

JOAN JORDI.

ESCLATS

Qui 't vol mal te farà riure;
qui 't vol bé 't farà plorá.
Donchs, jo que t' hi volgut sempre,
no t' hi fet plorá jamay.

Al neixe una criatura
casi tots dihen,
dret é igual com los altres
solsament siga.
Mes jo diria,
que ab lo seny complet neixer
es preferible.

Al demanarte un petó
me vas dá una bofetada,
y vaig comprendre ab aixó
que foras bona casada.

Si 't miro de fit á fit
me dius sempre que 't sofocas;
y si distret, algún cop
no 't miro... te tornas roja.

Jo comparo l' recort ab l' esperança
perque donan tots dos tan sols recansa.

Tot lo que contas sempre á tas amigas,
després m' ho dihen;
essent donas com son qué vols que fassin
sinó traírte?

Que 'm llevo tart, als altres
sé que 'ls hi contas
y que 'ls hi esplicas, dihen,
també altrás cosas.
Si tart me llevo,
es que, dormint somío
y així ab tú penso.

Enrahonant l' altre día, iú y jo á solas,
vaig veure que tenias una clapa
dessota del ull dret, y desseguida
comprenguí que molt poch jo t' estimava.

Si caus en un carrer y 't romps la cama,
creu que tothom riurá:
si un ruch rellicant cau y se 'n adonan,
dirá :—¡Pobre animal!—

UN A. VENDRELLENCH.

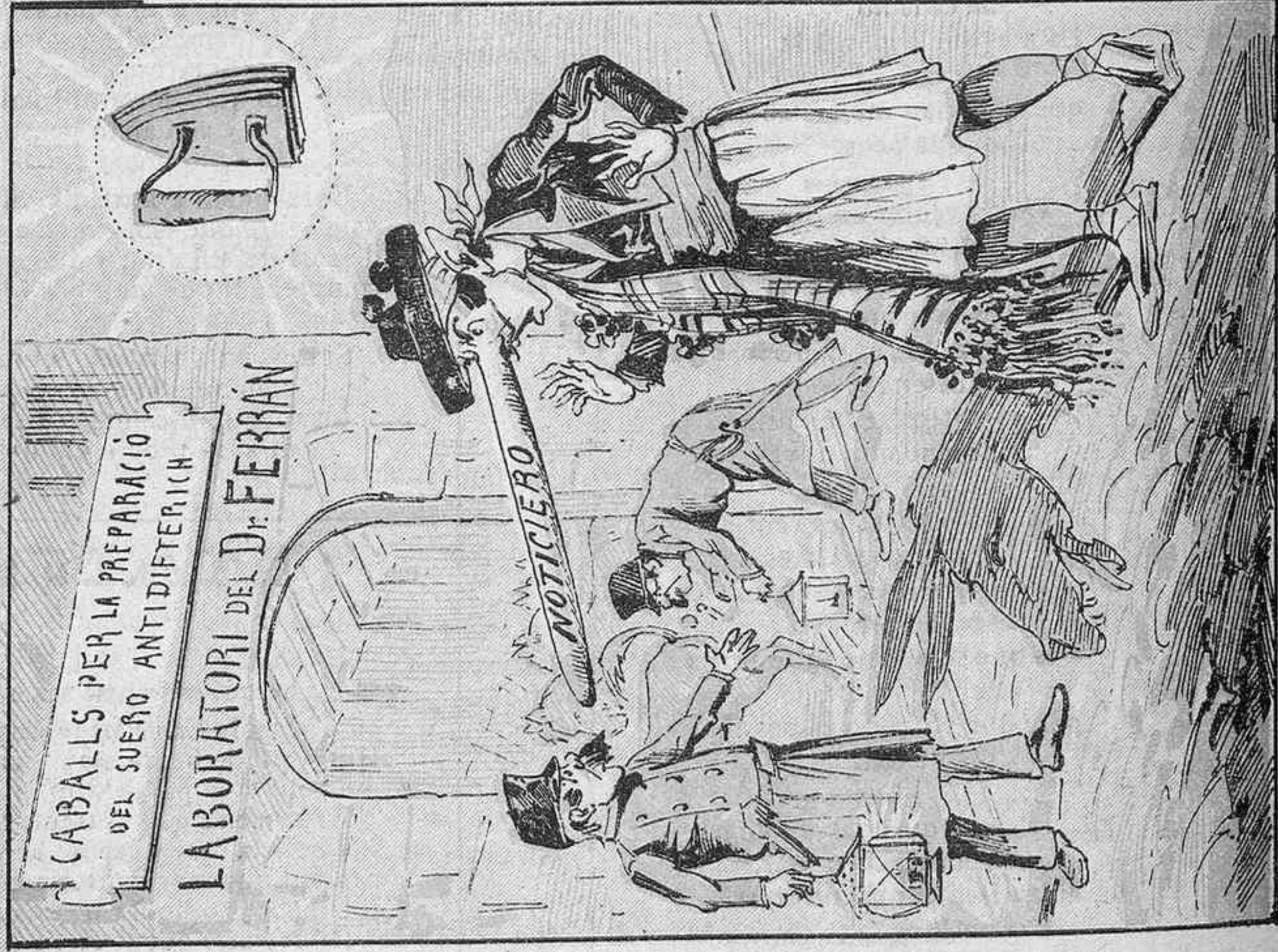
¡ MANIAS !

Tothom ne té.

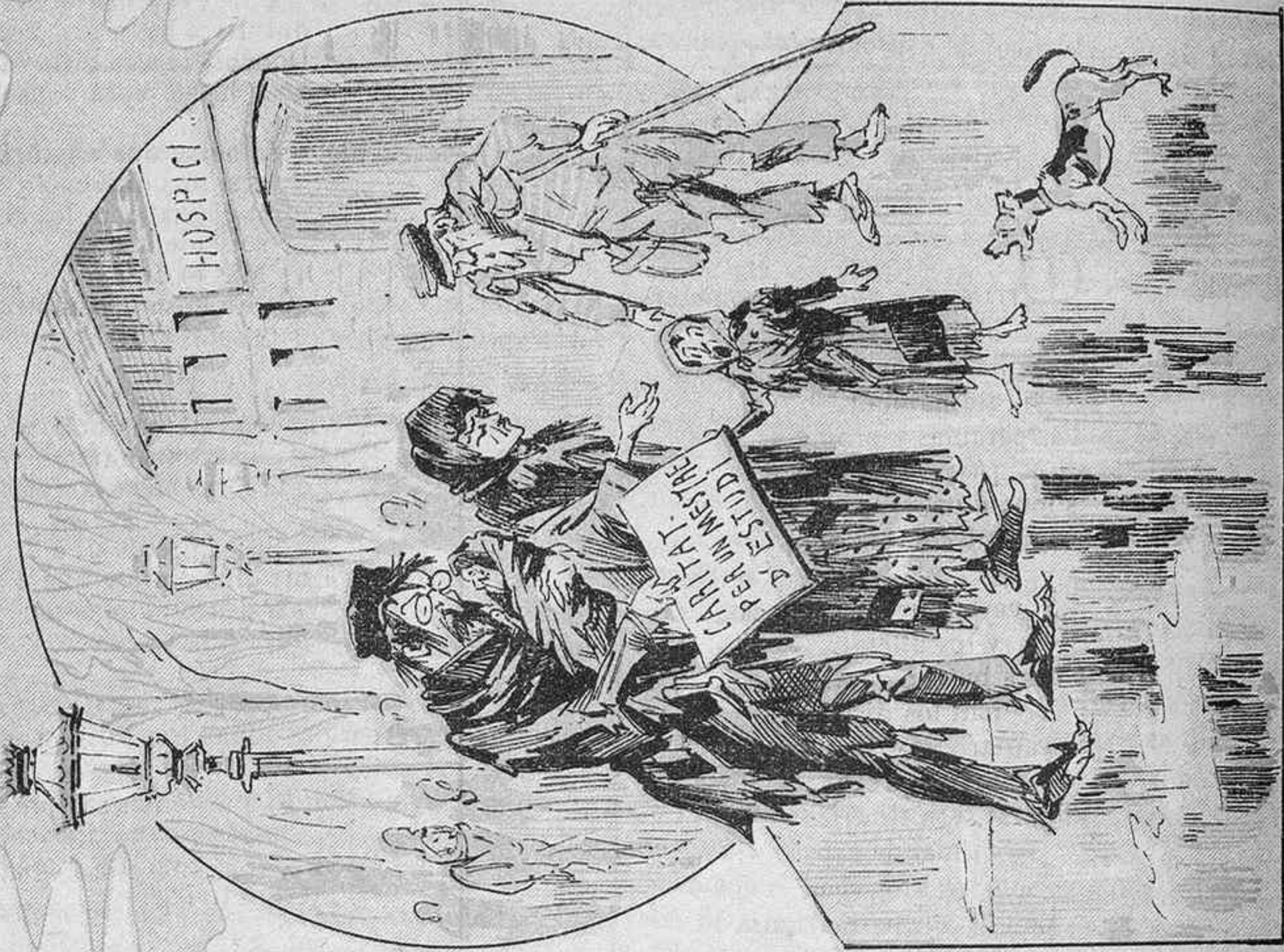
Hi ha qui creyentse ser un gran tronera
en perseguir *Famellas* té manía.
Hi ha qui de beure may 's cansaria
puig qu' el ví puja al cap, no considera.
Hi ha *mossa* que 'ls trenta anys, perque es soltera
s' ompla la cara y cap de porquería,
pensant que may marit no trobaria
si la pobre no ho fes d' eixa manera.
Hi ha *gueto* que la *corra* com un jove
y 'l teatro lluheix ab bona roba
fent l' ullet á boleras y coristas
volgentne fer la *mar* de las conquistas...
fins jo, estimats lectors, ves si fa riure...
tinch la manía de voler escriure...

J. TARRÉ Y R.

ACTUALITATS

—Vaiga, ché; aquello de la lepra, no sale por ninguna part, en cambio lo que á vosté le surt es muy mala sombra. ¡Con esta vá la plancha mil y una! Por este camí, tendrá que cambiarse el nom: ¡podría dirse *El Planchero*!

Tractanse de dejunis, res mes apropiat que presentarlos aqueixos dejunadors: Un mestre d' estudi, la mare d' un pobre soldat que 'ls moros se 'l van esmorzar y un héroe de la guerra d' Africa. ¡Los infelices fa anys que dejunan per honra y gloria del Espanya civilisada!

LO DIVENDRES A LA FONDA

—¿Qué menjaré mes? Are hi ha una marca de bacallá ab pansas, n' hi ha ab prunas y piñons y moniatos; ganyas de lo mateix á la vinagreta y morro á la federal. Sigróns saitats y pedors, ous á la mahonesa, ous repléns y remenais, ous ab llet, ous...

—¡Prou! ¡ja 'n tinch las calsas plenas! Escolta, ¡quin bestia es lo que has portat á aquell sinyó? —Alló son llubarros fregits... ¡oh! si vol també hi han llagostins ab paperina, calamaris á la ensorrada, barats ab escupina, sardinas ab...

—No, no, res d' aixó; ¡portam un parell de llubarros, com lo senyó!

—Mira noy: Aqueixa llagosta fa un tuf que ni 's pot aguantar... La que 'm vares servir ¡'altre divendres, ja era un altre cosa ja!ló era fresch!

—¡Ah! Donchs no 's queixi, senyó Blay perquè .. ¡tes de la mateixa!

A.

Fullas y Flors

Aplech de Poesías

DE

FRANCESCH MARULL

coleccionadas en un tomet $\frac{1}{4}$ de 112 pàgines esmeradament imprés ab portada á 4 tintas.

PREU: 2 RALS

De venda en nostra Administració y en casa tots los corresponsals de LA TOMASA.

Teatros

LICEO

Las moltes simpatías que té la Sra. Sozo 's veieren patentes ab las mostras d'apreci y 'ls regalos ab que 's vegé obsequiada en la nit de son benefici.

Lo nou *paso á dos* que s'executá, composició de la beneficiada, doná ocasió de demostrar la bona escola que posseix aixís com també la forsa extraordinaria en los pasos de puntas.

Dimars se dongué la última funció d'abono y per lo tant lo teatro quedarà tancat fins lo 14 del pròxim Abril, que tindrà lloch la inauguració de la temporada de Primavera, ab companyia d'òpera italiana formada de notables quartetos de *primissimo cartello*, á qual objecte lo senyor Bernis dintre pochos dias passarà á Italia á fi d'ajustar los corresponents artistes.

NOVETATS

Continúa representantse *La redoma encantada* y á pesar de que conta ja la 40.ª representació, encar se veu que la taronja te such per expremere puig diumenge passat hi hagué dos calderadas y los días feyners cada dia ab pretext de benefici de un ó altre apreciable actor, se veu plé aquest elegant teatro.

Ab tot y tan extraordinari éxit, s'está ensajant un drama original de nostre amich lo distingit literat y reputat juriconsult figuerench D. Joseph Amat, titulat *Llús que no lliga*, obra d'assumpció jurídic y atrevit que creyém donará lloch á grans discussions.

Donadas las aptituts del autor, no vacilém en assegurarli un éxit.

També está en ensaig lo drama *La pubilla de Caixás* de Francisco X. Godo.

A no sobrevenir cap contratemps, cosa no peculiar en aquest teatro, los estrenos tindrán lloch la setmana entrant.

ROMEA

Sembla que dimars pròxim tindrà lloch l'estreno de la comedia en 3 actes original del nostre Director Sr. Ferrer y Codina titulada: *Ells y Ellas ó La Suripanta*.

Segons informes, en lo segon acte s'hi ballan sardanas y s'ha pintat una decoració molt vistosa figurant la fatxada d'un establiment balneari de la frontera.

No es difícil adelantar la noticia de que hi haurá un plé á vessar en aquest típic teatro.

Demá tindrà lloch lo benefici del actor de caracter senyor Serraclara ab *Los Hugonotes*, *Simplicitat* y *Zaragüeta*.

Quedan en estudi, ¡*Ditxós ball de máscaras!* y *La Viuda*.

TÍVOLI

La nova companyia lírica que debutá dissapte passat dirigida per los Sr. Tormo y Taberner está explotant lo género gran de la sarsuela castellana, y á jutjar per los elements abque conta creyém que si's recordés de las sarsuelas catalanas lograria mes honra y profit ja que actualment no hi ha cap teatro que exploti aquet género y los artistas de la companyia sos mes idóneos pera aquest treball.

CATALUNYA

Ab la entrada de 'n Rossell á la companyia, lo Sr. Molas pot dir que ha tret lo bé, puig que aquest elegant teatro ha tornat als bons temps dels plens y dels éxits. Bona proba de nostre acert fou lo dia de la inauguració que á pesar de la tempestuosa nit que feya 's veje casi plé y en las dos funcions posteriors lográ tornar á sortir lo quadro de *Quedan despachadas* que ja se hi comensava á fer trenyinas.

Molt nos congratulém del acert ab tal contracta y además també porque ab lo resto de artistas que figuran en la companyia, resulta una de las mes ben formadas que han actuat en aquest acreditat teatro.

Fins are las obras representadas, son ja conegudas de nostre públich, per lo que no creyem necessari ferne revista, ja que s'hauria de dir qu'han sigut admirablement desempenyadas sent celebrat en gran manera lo gat de 'n Rossell y la simpática Segura (Cisca)

Actualment s'está ensajant lo tan disputat *Tambor de granaderos* del compositor Chapí que sembla concedeix la privativa de representació á tothom que la demana.

(Sistema Aulés en *Cap y Cua*.)

GRAN-VIA

També s'ha reformat la companyia aixís com també lo género, formant part de la primera la reputada tiple senyoreta Millanes que en las sarsuelas representadas en la pasada festa se feu aplaudir.

Pera dissapte se prepara una extraordinaria funció composta, de *La mascota* y *El duo de la africana* á benefici del actor genérich, barítono, galán y otras yerbas Sr. Oliva, que per las moltes simpatías que té entre los concurrents á la casa, es de preveurer una bona entrada.

CIRCO EQUESTRE BARCELONÉS

Desde dissapte hi actua la companyia infantil de sarsuela del mestre Bosch, y dit está que desde dita nit los éxits han anat en *crescendo*, puig que las obras representadas per los liliputienses artistes obtenen un desempenyo acabadissim y en algunas d'ellas hasta superior al qu'hem vist donarhi per artistes de *mayor edad*.

Una de las obras que afirma lo dit, es la bufonada *Los Africanistas*, que tan individualment com en conjunt, logra en sas escenas fer riurer constantment als espectadors ja sia ab las bufonadas, ja ab ocurrencias ó morcillas del mes refinat gust y *ad hoc*, y ja, en fi, per l'acert ab que s'interpretan sos rôles respectius.

Raciocinant ab complert indiferentisme, espanta lo pensar 'l treball que representa pera 'l mestre Bosch haver pogut inculcar á gent tan petita la verdadera expressió que mereixen tots los conceptes aixís com també la intuició musical que demostren possehir, ja que tant los coros com parts cantan de un modo afinadissim.

Pera demá 's prepara *La verbena de la Paloma*, sarsuela que se 'ns ha dit executan ab sens igual maestría.

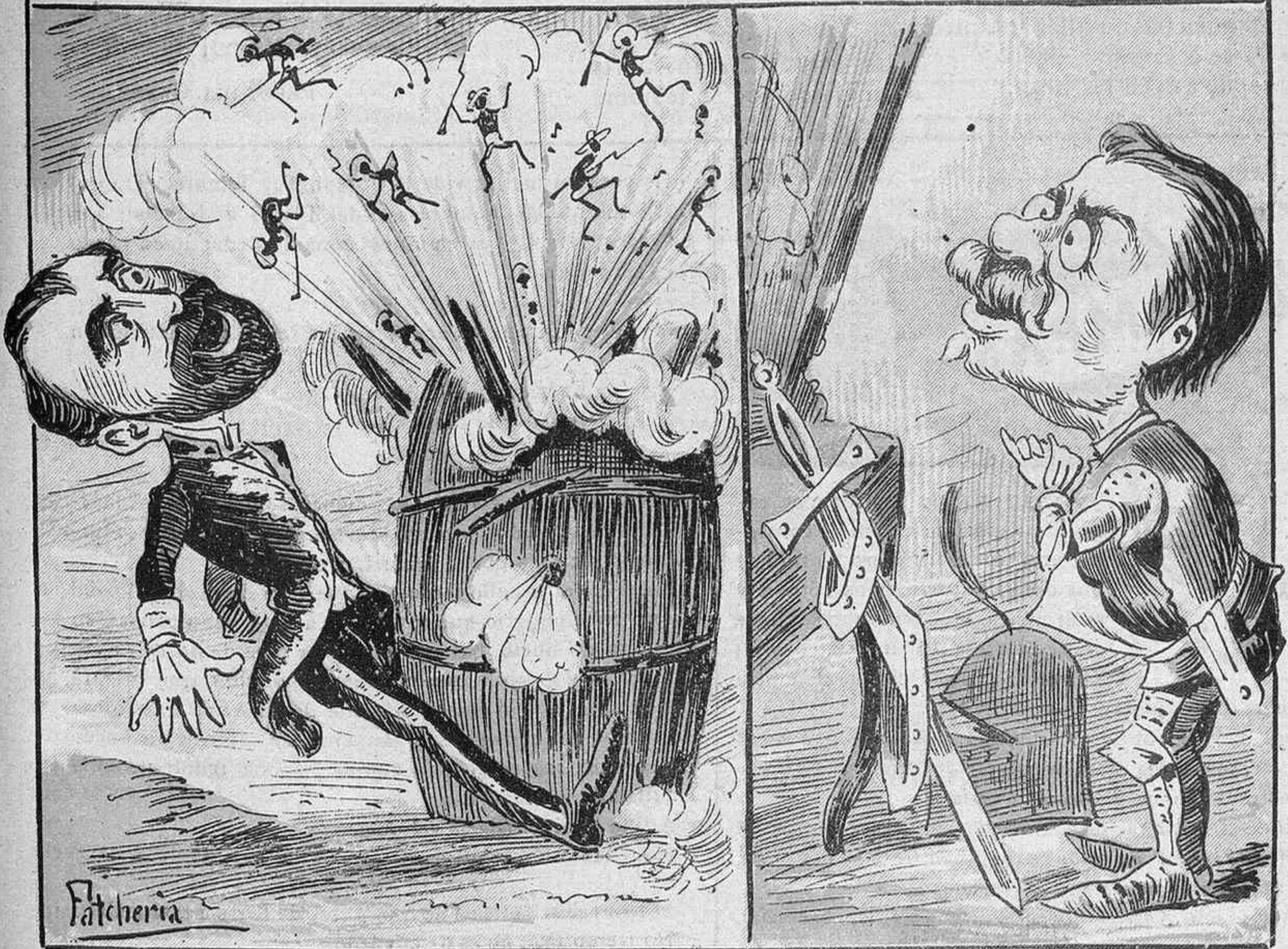
Cap á veure monadas de la companyia infantil falta gent.

UN CÒMICH RETIRAT.

LA NOSTRA GENT

—Ho debém fer molt malament perque tothóm riu.
—Pero... pagan.

— ¡Adios!... Jo que deya que no era rés!...

—Deizam comensá á vestir; que ja tinch lo rocinante enjaezado y 'n Sancho-Romero ja te 'l burro preparat.

PER EXEMPLE

(HISTÓRICH)

LA Marió de cá la Xica
y 'l noy Mero de ca 'l Gran,
diu que 's buscan y no 's trovan;
pró, sembla que 's trovarán.

Que s' estiman y no ho saben,
aixó no ho creurá ningú;
que festejan y s' ho callan,
aixó si qu' es ben segú.

Ell, solter, senzill, simpátich,
ben plantat y bon xicot;
y ella... una bona xicota
que ser mes franca no pot,

no es estrany que s' estimessin
y s' entenguessin abdós...
Lo que sempre éll diu:—¡Fós are!—
Lo que diu ella:—¡Are fós!—

**

Lo crítich es que 'l noy Mero,
siguent l' heréu de ca 'l Gran,
no te un clau; parlant en plata;
no fa mes que anar passant.

Mentres que á la Marió, diuhen
de cá la Xica siguent,
que pervínderli pot algo
que se 'n diu dot, vulgarment.

No 'os cregueu pas qu' éll la estimi
per cap classe d' interés;
y ella que, de qu' éll res tinga,

tampoch se li endona res.

Sino que aquesta es la causa
del seu viure neguitós...
Lo qu' éll diu sempre:—¡Fós are!--
Lo qu' ella diu:—¡Are fós!—

**

Oposantshi 'ls pares d' ella,
es difícil d' arreglar
l' assumpto que 'ls amohina
que no es altre que 'l casar.

—¡N Mero per nostra filla?
(deyan ells) ¡Quin disbarat!...
¡Un xicot sense carreral
¡Un miserable empleat!...—

Entretant, d' amagatotis,
'l noy Mero y la Maria
's parlavan, s' escribían,
esgrecats, tant si com nó.

Y váren passar molts días
del modo mes perillós...
Lo qu' éll diu sempre:—¡Fós are!--
Lo qu' ella diu:—¡Are fós!—

**

Tant vá estirarse la corda,
que 's vá rompre, ¡natural!...
Mes, ella, dáli que dáli;
y éll, dáli que dáli igual.

Los pares van seqüestrarla
d' un modo que no té nom

perque 'ls vehins no 'n parléssin,
qu' es quan ne parla tothom.

A n' éll se 'l considerava
com un drach, sent un anyell;
y á n' ella se la tenia
per noya sense cervell.

Separats per forsa sempre,
son amor may fáu sortós...
Lo qu' éll sempre diu:—¡Fós are!--
Lo que diu ella:—¡Are fós!--

**

Al últim, un jove ab títol
sigué 'l mortal escullit
pe 'ls pares d' ella, al objecte
de donarli un bon partit.

Y ella, malalta, com boja
per la seva mala sort,
per ler contents als séus pares
vá carregar ben bé 'l mort.

Passáren mesos y mesos,
y 'l noy Mero, sapiguéu
que també del matrimoni
ha carregat ab la créu.

Y d' ensá que 'ls dos carregan,
no sé qué farán 'ls dos;
perqu' éll vá dihent:—¡¡Fós are!--
Y ella, com sempre:—¡¡Are fós!--

PEPET DEL CARRIL.

En la Secció de Teatros, per ex-
cés d' original deixarem de consig-
nar en l' últim número lo títol de
una obreta baturra, gens cómica y
molt lírica, que va representarse
días endarrera en un teatro molt
daurat d' aquesta ciutat, ab motiu

del benefici d' un cantant molt cantador.

Lo títol de la tal obreta era: *Apaga y vámonos ó la barra
d' un tenor*, inspirada en la propietat del monólech ¡Mari-
quita!, estrenat en un *Teatro de Cataluña*.

L' éxit de la primera obreta citada va deixar demostrat
que lo de *la barra d' un tenor* es molt ben trobat y justificat,
y lo de *apaga y vámonos* encara val mes.

A tú t' ho dich, *Anselmo*, perque m' entenguis, *Fernandez*.

*

Ha passat á mellor vida D. Joseph Tey Tintorer pare po-
lítich del inteligent empresari del Teatro de Novetats don
Salvador Mir, á qual familia dona la Redacció en pés lo
mes sentit pésam.

*

Martínez Camps va en la vehina república de tiberi en
tiberi.

Es la condició humana...
vaji pels que passen gana.

*

Llegim en un periódich local:

«En el gobierno civil de la provincia se nos dió ayer la si-
guiente nota, que suponemos forma parte de alguna comu-
nicación recibida por el señor Larroca.

Respecto al caballo leproso á que se refiere el suelto del
Diario del Comercio que tuvo V. E. á bien acompañar á su
mencionado oficio, bastará consignar para demostrar cuan
infundada y gratuita es semejante suposición, que la lepra
es una enfermedad completamente desconocida en el caba-
llo, y que por consiguiente tan absurdo rumor sólo puede
haber sido inspirado por alguna persona ignorante en la
facultad de veterinaria.»

A ti te lo digo: *Diario del Comercio*.

Entiéndelo tú..., *Noticiero*.

*

S' han rebut noticias de que 'l czar de Russia está malalt.
No tremolin... no es de cuydado.

*

Ha mort lo cabessilla insurrecte Manel García.
Ja havia mort altres vegadas.

«Con tú génio inutilizas
de la muerte la cruel lógica,
pues cual la ave mitológica,
renaces de tus cenizas.»

Ja veurán com tornarà á ressucitar.

Qui ho ha fet tantas vegadas, be pot ferho un altra.

Y altres mil.

✱

Lo respectable metje Sr. Ferrán está sent víctima d' una
crusada terrible per part de gent que li volen bé.

No temi... es una proba mes de lo que val l' eximi mi-
crólech.

Mereixerian los detractors del sabi metje qu' agafessin la
difteria.

Y que 'l doctor Ferrán no 'ls hi volgués dar suero.

Eh... quina pensada?

✱

Diu un periódich que en lo mon mussulmán regna gran
efervescencia porque s' han perdut tres pels de la barba de
Mahoma.

Vet aquí un assumpto que té pels! y comprench la pena
dels moritos.

¿Qu' están tristos?... Jo diria!...

Ben clar qu' ho diu lo refrán;

si ahont hi ha pels hi ha alegría;

¿com n' hi haurá, si no n' hi han?

✱

Dissapte inaugurarà la temporada en Figueras la compa-
nyia del distingit primer actor D. Emilio Arolas debutant
la preciosa comedia del nostre Director; ¡Tenorios!

A Palamós ha debutat ja D. Gerardo Peña ab una compa-
nyia cómica lírica.

✱

L' eximi poeta Sr. Soler segueix pitxorant en sa canso-
nera malaltia.

Deu vulga donarli un prompte alivio.

✱

Lo personal de l' embaixada no es fácil que d' aquí en-
devant s' erri d' hora.

De Madrid s' emportan casi una rellotjeria... regalada.

¡Ay, válgam Santa Quiteria!

per élls joyas y brillants,

y al mitx de tot aixó, tants

espanyols morts de miseria.

¿Y viva la Pepa?

✱

La setmana passada s' estrená en un dels teatros de Ma-
drit *El cura del regimiento*, sarsuela ab lletra del Sr. Jack-
son Veyan y música del mestre Chapí, havent obtingut es-
cás éxit lo treball del escriptor.

Ab motiu de la crítica que un periódich de la capital
doná, sembla que lo Sr. Jackson ha portat als tribunals al
revistero.

Noy, que ho fan fort aquets escriptors! Primé en Pérez
Galdós, are en Jackson; nada, nada, ja cal que los revisters
de Madrid fassin com los de Barcelona, que, s' estrena *La
familia Carbó* (pongo por caso) y ne diuhen que es lo parto
de los montes (bufa); s' estrena *Amores de un veneciano* y es-
tampan que ni Shakespeare s' hauria atrevit á concebir cosa
tan gran (apreta).

Y no es perque aquestas obras siguin dolentas.

¡Cá! qu' es cá!

✱

La setmana passada tingué lloch en nostra Audiencia un
judici oral per una de las causas seguidas contra nostre
amich lo director de *La Tramontana* D. Joseph Llunas, á
consequencia del número de Ignoscents del any 1892, ha-
ventli sortit 4 anys y pico de presó correccional además de
acessorias y costas.

Molt sentim lo fallo que resultá, desitjant de tot cor que
's trobi recurs á fi de lograr un prompte indult.

✱

Notable epílech del passat Carnaval fou lo ball de pinya-
ta que en la nit del passat dissapte dongué la distingida
societat *Centro Cómico* en lo elegant teatro Lírich, arribant
lo summum de la gatzara y animació al obrirse la colosal
pinya que en un moment inundá lo vast saló del teatre ab
flore, regalos, ausells, coloms etc., etc.

La concurrencia que hi assistí, á pesar del temps tem-
pestiu que va fer durant tot lo dia, sigué distingida y nu-
merosa, lo que proba ab lo gust que 's veié la *ressurrecció*
de una festa que semblava s' havia olvidat.

Telegramas

Habana, 7.—8 matí.—Hi ha gran cantitat de garro-
fas á punt de ser embarcadas pera Espanya; á cada
correu 'n sortirá una respectable partida.

París, 7.—9 matí.—'N Martí Camps desde qu' ha
arribat que la seva boca no para... de menjar. Are
veig que 'ls espanyols tenian rahó quan deyan qu' era
home de molta barra

Ultra-Tomba, 7.—10 matí.—Si envian algun quefa
insurrecte, envihintlo certificat, perque en la guerra
passada se 'n van estraviar molts que encara 'ls espe-
rém.

Litografía Barcelonesa

DE

Ramon Estany

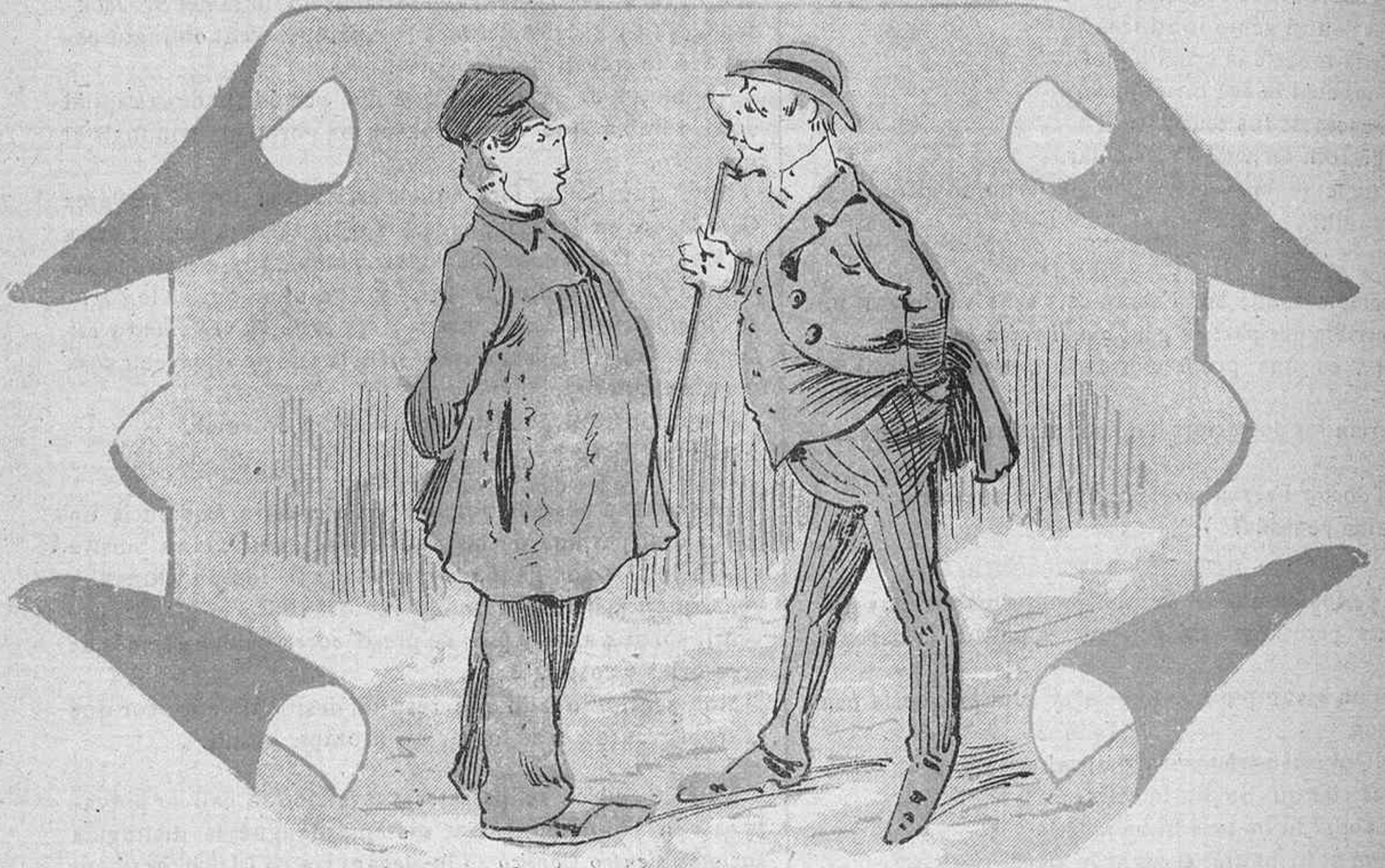
5. S.^a Ramon. 5.

Barcelona

ESPECIALIDAD en GROMOS y RECORTES de todas clases para ANUNCIOS INDUSTRIALES,
PROGRAMAS, MENUS, etc etc PRECIOS SIN COMPETENCIA

Prontitud.
Esmero
Economía

OPORTUNITATS

—Què me 'n diu de Cuba?
 —Desenganyis... 'n Martí Camps al frente d' uns
 quants mil duros fara miracles.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Animal trovarás tú
 lo meu hi;
 Part serà de la persona
 la segona;
 Un pronom sabrás que es
 lo meu tres;
 Negació se pot trovar
 la invers quart.
 Mes si vols sabé 'l Total
 te 'l diré d' altra manera:
 es lo nom de un animal
 lo prima dos tres redera.

A. TILOP.

TERS DE SILABAS

• • •
 • • •
 • • •

Sustituir los punts per lletres de
 manera que llegits vertical y horison-
 talment, diguin: 1.ª ratlla: Lo que tens
 present; 2.ª: Nom de dona; 3.ª: La mar
 ho es.

UN ÀRABE.

ANÀGRAMA

Una tot molt ressalada,
 qu' era filla de Turquia,
 aná á Tot à veure al Papa
 per si la batejaria.

PEPEP DELS CANARIS.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8 -Carrer de Barcelona.
- 1 4 2 1 4 5 4 -Vehicul.
- 4 6 7 3 8 4 -Volatil.
- 6 4 2 3 5 -Opera.
- 2 3 1 4 -Nom de dona.
- 6 4 1 -Animal.
- 8 4 -Nota musical.
- 2 -Consonant.
- 1 7 -Pronom.
- 5 4 7 -Carrer de Barcelona.
- 8 3 2 4 -Instrument musical.
- 4 5 3 1 4 -Nom de dona.
- 4 6 7 8 8 4 -Pera cusit.
- 6 4 8 8 3 5 4 -Animal de penna.
- 6 7 3 1 4 2 2 4 -Instrument musical.

CINTET BARBER

GEROGLIFICH

X
 LLIS
 OO
 LA LA
 D. I

PERE CARRERAS.

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN CO NÚMERO 339

Xarada-epígrama.—Pas—ta—na—ga.
 Logogrifo numérich.—Molas.
 Trenca-caps.—La rondalla del infern.
 Rombo.—

M
 M a r
 M a r i a
 M a x c e l o
 R i e r a
 A l a
 O

Geroglifich.—Per càscaras las nous.

Lit. Barcelonesa de Ramón Estany
 =5, Sant Ramón. 5 —BARCELONA=